

បច្ចេកទេសដាំដុះដំណាំសណ្តែកដី

សណ្តែកដី ចាត់ចូលក្នុងអំបូរ Leguminosea ដែលមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ *Arachis hypogae* L. ។ សណ្តែកដីមានសារប្រយោជន៍ច្រើនយ៉ាង និងមានជាតិប្រេងខ្ពស់ជាងដំណាំក្នុងអំបូរសណ្តែកផ្សេងៗទៀតហើយដែលមានរហូតដល់ ៤០-៦០ភាគរយ ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដំណាំសណ្តែកដីត្រូវបានកសិករដាំជាដំណាំរួមផ្សំតែប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះផ្ទៃដីដាំដុះសណ្តែកដីប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ អាស្រ័យតាមតម្រូវការទីផ្សារ ។ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៣-២០០៤ ផ្ទៃដីដាំដុះសរុបមានប្រហែល ១៥.០០០ ហិកតា ដែលមានទិន្នផលជាមធ្យម ០.៧៣ តោន/ហិកតា ។

១. ពេលវេលាដាំដុះ

ចំពោះការដាំដុះនៅដើមរដូវវស្សា គឺត្រូវលែយ៉ាងណាឱ្យពេលប្រមូលផលផុតរដូវភ្លៀង ។ នៅតាមតំបន់ទន្លេតេច្រើនដាំចាប់ពីខែមេសា ឬខែឧសភា និងនៅពេលទឹកស្រកគឺចាប់ពីខែតុលា-វិច្ឆិកា ។ សម្រាប់តំបន់ខ្ពង់រាបគេអាចដាំនៅខែកក្កដា ។ ពេលវេលាដាំដុះអាចខុសគ្នាពីនេះ អាស្រ័យទៅតាមតំបន់ និងប្រភេទពូជ ។

២. ការរៀបចំដី

ត្រូវរៀបចំដីឱ្យរួចរាល់សិនមុនពេលដាំហើយដីត្រូវមានសភាពសើមល្អ ។ យើងត្រូវជ្រើសរើសប្រភេទដីល្បាយខ្សាច់ដែលជាដីចូរស្នូល ស្រស់ទឹកល្អ និងមិនជាទឹក ដើម្បីឱ្យដំណាំដុះមើមបានល្អ និងមិនរលួយ ។ ការរៀបចំដី គឺត្រូវភ្ជួរដីឱ្យបាន ២-៣ ដង និងមានជម្រៅពី ១៥-២០ ស.ម ។ ចំពោះការដាំលើដីដែលជាប្រភេទដីឥដ្ឋ ទាមទារការរាស់ដីឱ្យបានហ្មត់ល្អ និងត្រូវមានប្រព័ន្ធរំដោះទឹកចេញពេលភ្លៀងខ្លាំង ។ ជាទូទៅ ការដាំលើដីឥដ្ឋមិនសូវបានផលល្អដូចការដាំលើដីល្បាយខ្សាច់ទេ ។

៣. ការជ្រើសរើសពូជ

ត្រូវជ្រើសរើសពូជសណ្តែកដីណាដែលមានទិន្នផលខ្ពស់ អាយុកាលខ្លីធន់នឹងជំងឺ និងមានតំលៃនៅលើទីផ្សារ ។ ចំណែកគ្រាប់ពូជត្រូវជ្រើសរើសគ្រាប់ពូជដែលមានភាពស្អាតល្អ អត្រាដំណុះខ្ពស់ ឆ្នោសល្អ មិនស្ងួត និងមិនមានការបំផ្លាញពីសត្វល្អិត ។

៤. វិធីដាំ

ក្នុងការដាំដុះសណ្តែកដី គេអាចអនុវត្តបានច្រើនរបៀបផ្សេងគ្នាអាស្រ័យទៅតាមប្រភេទពូជធ្ងន់ ឬស្រាល ដូចមានក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

ប្រភេទពូជ (អាយុកាល)	របៀបដាំ	ចន្លោះជួរ x ចន្លោះគុម្ព (ស.ម)	គ្រាប់/គុម្ព	ជម្រៅដាំ (ស.ម)	ចំនួនដើម/ហ.ត (ដើម)
ស្រាល (៩០-១២០ ថ្ងៃ)	បូករណ្តៅ	៨០ x ៣០ ឬ ៣៥ x ១៧ ឬ ៤០ x ១៥	២	៥-៦	៤១៦២៥-១៦៧៥៨០
	ឆ្លុតចង្កូរ	៤០ x ១០ ឬ ៣៥ x ៨ ឬ ៣០ x ១០			២៥០.០០០-៣៣៣.៣០០
ធ្ងន់ (១៥០-១៧០ ថ្ងៃ)	ឆ្លុតចង្កូរ	៥០ x ២០ ឬ ៤០ x ៣០			៨៣.២៥០-១០០.០០០

៥. ការប្រើប្រាស់ដី

ការប្រើប្រាស់ដីគឺមិនមែនជាការដាំដុះដីធម្មជាតិលើដំណាំសណ្តែកដីគឺអាស្រ័យទៅតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីល្បាយខ្សាច់ (ដីព្រៃខ្មែរ ដីប្រទះឡាង) ប្រើប្រាស់ដីអ៊ុយរ៉េ ១២៤ គ.ក ដី DAP ៩៥ គ.ក និងដី KCI ៣៧ គ.ក ក្នុងមួយហិកតា។ ចំណែកដីល្បាប់ ឬដីឥដ្ឋ (ដីកំពង់ស្បូវ ដីឡាបានស្បូវ ដីទួលសំរោង ដីក្រៀនស្វាយ) ប្រើប្រាស់ដីអ៊ុយរ៉េ ១៧៤ គ.ក ដី DAP ១០៧ គ.ក និងដី KCI ៤៥ គ.ក ក្នុងមួយហិកតា។ ដោយប្រើប្រាស់ ១០០ ភាគរយ នៃ P និង ៥០ ភាគរយ នៃ N និង K សម្រាប់ទ្រាប់បាតពេលដាំ ចំណែក N និង K ដែលនៅសល់ ៥០ ភាគរយ ទៀតសម្រាប់បំប៉នពេលសណ្តែកដី មានអាយុ ៣-៤ សប្តាហ៍។

៦. ការថែទាំ និងការកែច្នៃស្មៅ

ការជម្រះស្មៅត្រូវធ្វើមុនពេលដាក់ដី។ នៅមុនពេលសណ្តែកចេញផ្កា ត្រូវធ្វើស្មៅ ម្តងទៀត និងពូនគល់ផង ដើម្បីឱ្យពន្លឺពន្លាចាក់ចូលក្នុងដីបានច្រើន និងធ្វើឱ្យមើមកើតបាន ច្រើនផងដែរ។ នៅពេលសណ្តែកអាយុបានបីខែ ត្រូវបញ្ឈប់ការធ្វើស្មៅ ព្រោះវានឹងនាំ ឱ្យប៉ះពាល់ដល់មើមក្នុងដី។

៧. ជំងឺ និងសត្វល្អិតបង្ក

- **ជំងឺ:** មានជំងឺជាច្រើនដែលកើតលើដំណាំសណ្តែកដី តែជំងឺដែលអាចធ្វើឱ្យមានការបាត់បង់ទិន្នផលខ្លាំង គឺជំងឺអុតស្លឹក និងច្រែងដេក ដែលបង្កឡើង ដោយផ្សិត ជំងឺរលួយត្រួយ និងរលាកកូនដំណាំ ជំងឺវីរុសឆ្លុះ និងរណេត្រូស៊ីសលើត្រួយ ជាជំងឺបង្កឡើងដោយវីរុស។ គេអាចបង្ការជំងឺវីរុសឆ្លុះ ដោយការប្រើ គ្រាប់ពូជដែលគ្មានជំងឺ ចំណែកជំងឺរណេត្រូស៊ីសលើត្រួយ គេអាចបង្ការដោយប្រើការដាំដុះទាន់ពេលវេលា និងចន្លោះគុម្ពជិតគ្នា។
- **សត្វល្អិតបង្ក:** គេសង្កេតឃើញមានពពួកស្រមោច ដែលពេលខ្លះអាចបំផ្លាញទិន្នផលសណ្តែកដីដោយផ្តាសាយតាមរយៈការស៊ុបផ្លាញកូររបស់ សណ្តែក។ គេអាចកំចាត់វាដោយបាញ់ថ្នាំកូពីរីយ៉ូស (Chlopirios) នៅរយៈពេល ១០ ថ្ងៃ ក្រោយចេញផ្កា។ ពពួកដង្កូវស៊ីញ៉េ មមាម ទ្រីប និងថៃ បង្កការបំផ្លាញដោយប្រយោលលើដំណាំ។ ឧទាហរណ៍ ទ្រីប និងថៃជាភ្នាក់ងារចម្លងជំងឺវីរុស។ គេអាចកំចាត់វាបានដោយប្រើថ្នាំកាបូសុលហ្វាន ២០ ភាគរយ EC (Carbosulfan 20% EC) ក្នុងកម្រិត ៤០ ម.ល លាយទឹក ២០ លីត្រ។

៨. ការប្រមូលផល

ដំណាំសណ្តែកដីដែលទុំល្អមអាចប្រមូលផលបានគឺនៅពេលដែលដើមចាប់ផ្តើមស្រពោន ហើយស្លឹកប្រៃពណ៌លឿងហើយជ្រុះ និងផ្នែកខាងក្នុង នៃសំបកមានពណ៌ត្នោត។ ការប្រមូលផលមិនត្រូវយឺតយ៉ាវទេ ព្រោះវាធ្វើឱ្យបាត់បង់គុណភាព និងបរិមាណដោយជីវិតពិបាកប្រមូលផល។ ការប្រមូលផល ឆាប់ពេកក៏មិនល្អដែរ ព្រោះវាបណ្តាលឱ្យផ្លែឆាប់ខូច កម្រិតជាតិប្រេងតិច និងទិន្នផលទាប។ យើងអាចដកដោយដៃ ឬប្រើស្បែកកូរដើម្បីប្រមូលផល។ ការ ប្រមូលផលដោយប្រើស្បែក មានភាពឆាប់រហ័សហើយមើមដែលសល់ក្នុងដីក៏មានតិចតួចដែរ។ ការប្រមូលផលដោយដៃ ចំណាយពេលយូរដែលនាំឱ្យដីចាប់ ផ្តើមរីកមុនពេលប្រមូលផលចប់។

៩. ការទុកដាក់ក្រោយពេលប្រមូលផល

ត្រូវហាលសណ្តែកដីដែលទើបដកហើយដោយផ្ទះគល់ឡើងលើ ក្នុងរយៈពេល ៤-៦ ម៉ោង បើកម្តៅថ្ងៃខ្លាំង តែបើកម្តៅថ្ងៃខ្សោយត្រូវហាលពី មួយទៅពីរថ្ងៃ។ បន្ទាប់មក ត្រូវគរជាពន្លកដើម្បីឱ្យស្ងួតយឺតៗ។ នៅពេលស្ងួតល្អមហើយ ត្រូវដាក់គរលើរានខ្ពស់ផុតពីដី។ មិនត្រូវទុកសណ្តែកដី ក្រោមពន្លឺព្រះអាទិត្យយូរជាងពីរថ្ងៃបន្ទាប់ពីប្រមូលផលនោះទេ។ បើនៅសើម ឬបន្ទាប់ពីត្រូវភ្លៀង មិនត្រូវគរទេ ព្រោះដើម និងស្លឹករបស់វាអាចរលួយ។ ត្រូវសម្អាតឃ្លាំង ឬជ្រុងឱ្យបានល្អ រួចហើយធ្វើការសម្លាប់មេរោគក្នុងឃ្លាំង។ មើមសណ្តែកត្រូវទុកទាំងសំបក ដើម្បីការពារសត្វល្អិត។